

הארות והערות על משחק הפטאנק

כתב: אוהד רפאל (סטודנט שנה ב')

משחק השחמט מצריך יכולת ראייה וקריאת מצבים אפשריים במשחק, אנליטיות, דיוק, סבלנות ועוד הרבה תכונות ויכולות מן השחקן. אך הכיחד משחק השחמט קשור בכלל למשחק הפטאנק, הרי הם שונים בחוקיהם ושונים במבנה שלהם? במשחק הפטאנק ישנן מיומנויות מוטוריות שאינן קיימות במשחק השחמט וכמובן תנאי השטח משתנים בין האזורים שבהם רוצים לשחק.

לדעתי, אפשר להקביל את משחק הפטאנק למשחק השחמט.

<http://www.ynet.co.il/yaan/0,7340,L-1027995->

<MTAyNzk5NV8xOTk5NzlwMjZfMTQ4Njg3MjAw-FreeYaan,00.html>

רבים הדברים המשותפים בין המשחקים. משחק הפטאנק מורכב מן הנראה וזריקת כדורי מתכת לעבר מטרה, עד כמה שזה נראה פשוט וקל, מורכבת למדי עקב המשתנים הרבים שיש לשחקן המטיל לערוך בראשו. כללי משחק הפטאנק מובילים את השחקן לחשיבה מעמיקה לפני כל זריקת הכדור. הרי חוקי הפיזיקה רבים הם, ורבות האפשרויות לפגיעה נכונה והתקרבות ל"קושונה" (כדור העץ המרכזי שעליו מנסים המתחרים להטיל את כדור המתכת ולהתקרב אליו עד כמה שיוכלו). אך אם נסתכל על הרמות הגבוהות כפי שניתן לראות בסרטונים <http://www.youtube.com/watch?v=-qjq-hP18E> נראה, כי השחקנים אינם רק מחפשים איך ניתן להטיל את הכדור בצורה שתקרב את קבוצתם כמה שיותר קרוב לקושונה, הם מתכננים טקטיקה מקיפה לפי המצב בשטח ולכל אחד בקבוצה יש תפקיד ספציפי בטקטיקה זו. בדרך כלל בקבוצה ברמה גבוהה ישנו שחקן אשר הוא זה שמטיל את הכדורים כמה שיותר קרוב לקושונה וזו המיומנות העיקרית שלו, וישנו שחקן שתפקידו הוא להיות הצלף. ברמות הגבוהות, כפי שרואים בסרטונים <http://www.youtube.com/watch?v=i8axFWkW0L4>, ניתן לראות שהצלפים הם מפלסי הדרך למטילים הרגילים שצריכים להתקרב לקושונה. מיומנות הצליפה והרחקת הכדור של קבוצת היריב היא מיומנות מאוד קשה אשר מצריכה יכולת קאורדינטיבית של מוטוריקה גסה ועדינה יחד של קצב פנימי נשלט ושל יכולת דיוק גבוהה מאוד. תפקיד זה בייחודו, הופך את שחקן הפטאנק לשחמטאי בכדורי מתכת בגלל האפשרויות הבלתי נגמרות וחוסר הוודאות במשחק כמעט עד הרגע האחרון. לדוגמה, במידה והצלף מצליח להזיז את הכדור של הקבוצה היריבה, עולה הסיכוי של קבוצתו

להתקרב לקושונה ולהשיג יותר נקודות, אך במידה והצלף לא הצליח נסגרת פתאום האפשרות להצליח מכיוון הצליפה, השחקן שמטיל את הכדור בצורה רגילה צריך להפעיל את כישוריו ולהיות יותר מדויק או וירטואוז כדי להצליח להשיג את ההיתרון. כמו כן, ניתן לראות ברמות הגבוהות ממש מלחמת צלפים בין הקבוצות, כל צלף מנסה בכל פעם להזיז את הכדור של היריב.

ישנם דברים בולטים נוספים: הראשון שבהם הוא שניתן לשים לב שגם באליפויות עולם http://www.youtube.com/watch?v=Oka0omULWO0&playnext=1&list=PL26499D4FC63DCF6D&feature=results_video אין כמו בכל משחק כדור מאמן מסודר שיושב וצופה בשחקנים ונותן להם הוראות בזמן המשחק ובפסקי הזמן. במשחק הפטאנק המאמן של הקבוצה הם השחקנים עצמם, הם מתייעצים אחד עם השני וכל אחד נותן את עצתו לשחקן שצריך להטיל את הכדור בכל פעם. הם יוצרים סינרגיה ביניהם, יוצרים קבוצה מלוכדת שלכל אחד, למרות חלוקת התפקידים, יש משקל דיי שווה בהצעת הפתרונות לשחקנים האחרים.

דבר שני, ניתן לראות את השילוב היפה בין הגיל המבוגר לגיל הצעיר במשחק. במשחק הפטאנק אין הגבלה לגיל השחקנים, וכך לפי כלל זה, ניתן לראות באליפויות עולם שחקן צעיר כצלף ושחקן מבוגר מאוד כמטיל את כדורי הפתיחה או מנסה להתקרב לקושונה. ייתכן שחלוקה זאת מתבצעת עקב היכולות המוטוריות הגבוהות יותר של השחקן הצעיר ביחס למבוגר ביכולת לצלוף ולהגיע לרמת דיוק גבוהה יותר מן השחקנים המבוגרים.

דבר שלישי נוסף הוא שמשחק הפטאנק בהגדרתו נחשב כספורט אך ניתן לראות בו שחקנים שאינם בדיוק נכנסים להגדרת השחקן הספורטיבי והחטוב, אלא ניתן למצוא שחקנים מלאים שנמצאים ברמות הגבוהות ביותר בעולם אך עדיין מהווים סמל לספורטאי בתחומם. לדעתי, עצם זה שמשחק זה שורד גם בעידן המודרני, מראה לנו כי משחקי הכדור והתרבות שעוטפת אותם, ובייחוד במשחק שכזה שמגיע מהתרבות הצרפתית הרבגונית והעשירה, הם משהו שטמון בנו ביצר המשחקי כבני אדם בבסיס שלנו למרות כל המודרניות ועידן משחקי המחשב.

משחק הפטאנק יכול לעזור לדעתי בבית הספר בשילוב כל הילדים שאינם משתתפים בדרך קבע בשעורי הספורט. הוא יכול לתת להם פלטפורמה שוויונית בשעורי החינוך הגופני ויותר נקודות זכות אל מול חבריהם לכיתה כדי לחזק את ביטחונם העצמי.